
ZABEZPIECZENIE WIERZYTELNOŚCI – PRZEWŁASZCZENIE NA ZABEZPIECZENIE

Przewłaszczenie na zabezpieczenie.

Przewłaszczenie na zabezpieczenie polega na przeniesieniu na wierzyciela własności rzeczy ruchomej należącej do dłużnika w celu zabezpieczenia wierzytelności. Po spłaceniu długu własność rzeczy wraca do dłużnika. Można więc powiedzieć, że przewłaszczenie na zabezpieczenie to odwrócona wersja zastawu.

Zastosowanie tego sposobu zabezpieczenia możliwe jest w dwóch wariantach. W pierwszym własność przeniesiona jest pod warunkiem rozwiązującym, którym jest spłata zadłużenia. W takim wypadku automatycznie po spłacie zadłużenia własność rzeczy przechodzi z powrotem na dłużnika. W drugim wariantcie wierzyciel w umowie zobowiązuje się do zwrotu własności rzeczy dłużnikowi po spłacie zadłużenia. W tym wariantcie do powrotnego przeniesienia własności konieczna jest dodatkowa umowa.

Przewłaszczenie na zabezpieczenie jest nienazwaną umową prawa cywilnego co powoduje, że do tej instytucji (w zależności od wariantu) stosuje się szereg przepisów prawa cywilnego.

Forma przewłaszczenia na zabezpieczenie.

Jako nienazwana umowa prawa cywilnego przewłaszczenie na zabezpieczenie dokonane może być w dowolnej formie. W praktyce stosowana najczęściej jest zwykła forma pisemna. Nic nie stoi jednak na przeszkodzie wykorzystania formy aktu notarialnego (albo podpisu notarialnie poświadczonego). Dopuszczalne jest również użycie formy dokumentowej (np. poprzez wymianę korespondencji mailowej).

Przewłaszczenie jako zabezpieczenie.

Stosując przewłaszczenie na zabezpieczenie wierzyciel otrzymuje tymczasowo własność rzeczy należącej pierwotnie do dłużnika. Skutki przewłaszczenia są zbliżone do zastawu, z tym, że nie jest konieczne prowadzenie egzekucji z zabezpieczającej rzeczy (lub jej przejęcia na własność). Wierzyciel posiadając rzecz może ją sprzedać, a z uzyskanych środków zaspokoić swoje roszczenie.

W przypadku braku spłaty długu znika tymczasowość własności rzeczy po stronie wierzyciela. Będąc jej właścicielem ma on pełne prawo korzystania z rzeczy, w tym również jej sprzedaży. Jeżeli wierzyciel jest zainteresowany przejęciem rzeczy na własność nie jest konieczne żadne dodatkowe działanie. Niezależnie od tego czy rzecz zostanie przejęta (wierzyciel pozostawi ją jako własną) czy też rzecz zostanie sprzedana, strony powinny rozliczyć różnicę pomiędzy wysokością zabezpieczonego długu a wartością rzeczy.

Plusy i minusy poręczenia jako zabezpieczenia.

Oczywistym plusem przewłaszczenia na zabezpieczenie jest uzyskanie rzeczowego zabezpieczenia, które posiada realną wartość. Problematyczne może okazać się to, że to wierzyciel (jako właściciel) musi rzecz sprzedać lub spieniężyć ją w inny sposób (o ile nie chce rzeczy przejść na własność).

Wydaje się, że ze względu na brak jasnych uregulowań tej instytucji, w praktyce jest to stosunkowo rzadko stosowana forma zabezpieczenia wierzytelności.

radca prawny Mateusz Data

Leszno, dnia 2 października 2019 r.